

A: civilsamfund

Alternativet overbydes: Erkend at dit job er meningsløst og gå hjem efter 15 timer

Søren Elkrog Friis

4. maj 2018 kl. 4:00 | 0 kommentarer

Alt for meget arbejde er spild af tid. Så gå dog hjem, lyder opfordringen fra Dennis Nørmark [tv.] og Anders Fogh Jensen. [Foto: Arthur J. Cammelbeeck/Altinget]

INTERVIEW: Dennis Nørmark og Anders Fogh Jensen har erklæret åben krig mod Power-Point-præsentationer, ligegyldige møder, dokumentationsiver, strategiprocesser og handlingsplaner. Bryd tabuet og brug tiden på højskoleophold, familie eller frivilligt arbejde. Borgerløn skal bane vejen, og fagforeningerne skal sadle om til frihedskamp frem for lønkamp, lyder opfordringen.

For 100 år siden var førende tænkere som John Maynard Keynes og Bertrand Russell overbevist om, at arbejdsmængden ville falde støt hen imod slutningen af det 20. århundrede, og at nutidsmennesket takket være teknologi og effektivisering kunne nøjes med en magelig arbejdsuge på 15 timer.

Det blev ikke tilfældet. I stedet arbejder de fleste af os 37 timer om ugen. Mange meget mere – og mange føler, at de halser efter opgaverne for at få tiden til at slå til.

Desværre er der meget af det hårde arbejde, som hverken eksistentielt eller økonomisk giver mening. Tværtimod er det spild af tid – eller kort sagt 'pseudoarbejde'.

Dennis Nørmark og Anders Fogh Jensen har i fællesskab skrevet bogen *Pseudoarbejde – hvordan vi fik travlt med at lave ingenting*.

LÆS OGSÅ

Her undersøger den liberalt sindede antropolog og den venstreorienterede filosof, hvad vi får tiden til at gå med i de mange timer på jobbet – og kommer med anbefalinger til, hvordan politikere, privatpersoner og erhvervsledere kan gøre op med pseudoarbejdet.

En vigtig debat, mener Akademikernes formand, Lars Qvistgaard, som giver bogen fire stjerner, selv om han sine steder finder den tendentiøs og unuanceret.

Læs også: [Lars Qvistgaard: Ny bog bidrager til vigtig debat om pseudoarbejde](#)

Det kommer nu heller ikke bag på de to forfattere, at lige netop akademikere kan føle sig en smule stødt på manchetterne.

"Der skal sikkert være nogle, der synes, at det her er pisseirriterende. Men vi mener jo grundlæggende, at I er skide dygtige. Vi tillader os bare at spørge, hvorfor I spilder jeres tid med ting, som ikke giver mening," siger Dennis Nørmark.

Er det her ikke bare det seneste indslag i bølgen af Djøf-bashing?

"Vi siger jo ikke, at det er phony, hvad de her dygtige mennesker har lært. Men mange af de stakkels folk, der kommer ud og arbejder i stabsfunktioner, kommer jo aldrig til at bruge deres fag. Mange af de ting, de bliver ansat til at lave, havde vi jo ikke tidligere brug for akademikere til at løse. I virkeligheden har mange akademikere langt større potentiale, end de faktisk får anvendt. Så hvis man lige kan tage skyklapperne lidt af, bør den her bog rent faktisk gøre dem glade," siger Dennis Nørmark.

Men er det overhovedet nødvendigt at påpege, at mange af os laver ting, som måske ikke altid giver supermeget mening?

"Grundlæggende er det vigtigt, fordi det handler om at få bedre liv. Det er ikke, fordi vi ikke anerkender, at mennesket har behov for at arbejde og se sig selv stå i stofskifte med sin omverden, men det er ret dumt, at vi bruger så lang tid på kontorerne – og at vi reelt føler os stressede over ting, som vi som samfund sagtens kunne lade være med," siger Anders Fogh Jensen.

Hvad blev der af det gode liv?

"Var det virkelig meningen, da menneskene kravlede ned fra træerne, at vi skulle bruge tiden på at lave det her? Med alle de opfindelser, al den teknologi og al den tid, vi har på hånden,

hvorfor står vi så nu og laver Power Point-præsentationer for hinanden i stedet for? På det individuelle plan siger mange mennesker, at det er åndsvagt. De føler, at de spilder deres tid, fordi de har gået fem år på universitet for at sidde og lave en strategiplan, som bliver pakket væk i det øjeblik, den er blevet præsenteret for bestyrelsen," siger Dennis Nørmark.

Men hvis der findes så meget pseudoarbejde, som I siger, er det så ikke en åben invitation til politikere og arbejdsgivere om at skærpe produktivitetskravene?

"Jo, det kunne godt være en slutning. Politikerne er jo holdt op med at tale om det gode liv, de taler bare om, at vi skal have flere arbejdspladser og større produktivitet. Men vi taler om, at vi skal have både et bedre samfund og et bedre liv. Hvorfor i alverden skal vi have flere i arbejde, hvis der ikke er noget at lave," spørger Anders Fogh Jensen.

"Men en del af problemet er jo også, at vi er kommet til at overuddanne for mange mennesker. Vi har fået et udbudsstyret arbejdsmarked, hvor vi har uddannet en masse scient.poler, kommunikationsfolk og så videre. Dem skal vi på en eller anden måde finde plads til, så derfor opfinder vi en masse stillinger. Spørgsmålet er, om der overhovedet er brug for alle de stillinger, om vi kunne uddanne nogle andre typer, eller om de her mennesker måske skulle lave mindre," tilføjer Dennis Nørmark.

En pointe i bogen er, at pseudoarbejde har en tendens til at sprede sig.

"Når først andre igangsætter handleplaner, strategier og dokumenter, så er der nogle andre, der skal følge dem, være underlagt dem eller korrigere dem, så det bliver hele tiden en multiplicerende maskine, fordi nogle mennesker død og pine skulle finde et arbejde, og der kunne man måske godt have valgt en lidt klogere uddannelsesstrategi," siger Dennis Nørmark.

Hack dit arbejde

Allerede i 1970'erne viste undersøgelser, at administrationslag har en tendens til at vokse, fordi økonomi- og personaleansvarlige passer på stillinger som deres egne, mens de fyrer i driften.

"Hvis organisationen kan vokse, er der længere hen til, at jeg bliver fyret, så der er en interesse i, at jeg ansætter flere som mig selv. Og det betyder, at organisationen vokser til en størrelse, som egentlig ikke er nødvendig," siger Anders Fogh Jensen.

I opfordrer til at hacke sit eget arbejde – det er vel nærmest en form for civil ulydighed. Er det realistisk? Skal vi sætte punktum for det her interview og gå hjem nu?

"Du hacker dit arbejde, hvis du for eksempel går ud og køber en printer til 350 kroner i Elgiganten i stedet for at bruge den netværksprinter, som IT-afdelingen siger, at du skal bruge, selv om alle ved, at den aldrig virker. Så det at hacke sit arbejde betyder, at man vælger ikke at tage del i de her mærkelige koncernregler og procedurer, som i virkeligheden deponerer den sunde fornuft i anden instans," siger Dennis Nørmark.

Så opfordringen går ikke på at udføre sit job på 15 timer og så gå hjem, selv om man får løn for 37 timer?

"Jo, men det må vi have gjort noget ved som samfund på et tidspunkt. Til en start handler det om at gå hjem i stedet for at blive siddende og lave ligegyldigheder, som ender med også at sætte andre i gang," siger Anders Fogh Jensen.

"Det er jo et mærkeligt oprør at arbejde i 15 timer og så drive den af de resterende 22. Men det er jo det, vi ser folk gøre," siger Dennis Nørmark.

Porno i arbejdstiden

Søgninger på Pricerunner peaker mandag mellem 9 og 16. Og i den svenske luftfartsstyrelse fandt man ud af, at medarbejdere brugte 75 procent af tiden på at surfe på nettet – blandt andet porno.

"De skulle jo være gået hjem i stedet for, der er jo ingen grund til at sidde og spille tiden på kontorerne på den måde alene for at opretholde illusionen om, at der er mere reelt arbejde, end der faktisk er," siger han.

I overbyder Alternativet i forhold til deres vision om en 30 timers arbejdsuge. Burde I ikke bare melde jer ind og kapre den politiske platform, der allerede eksisterer for jeres projekt?

"Nu er vi jo begge to fritænkere, som faktisk tror på oplysning, og at det ikke er alting her i verden, der skal have politiske løsninger," siger Dennis Nørmark og fortsætter:

"Vi har jo indrettet vores arbejdsmarked sådan, at det jo ikke er politikerne, der bestemmer, hvor mange timer vi skal arbejde. Det er jo sådan set arbejdsmarkedets parter. Men fagforeningerne er fuldstændig ude af sync med, hvad folk har brug for."

Fagforeninger skal føre frihedskamp

Fagforeningerne burde sadle om til frihedskamp i stedet for blindt at fokusere på lønfremgang og betalt frokostpause, mener begge forfattere.

"Fagforeningerne burde opfordre til civil ulydighed. De skal sige til medlemmerne, at de skal gøre det vigtige arbejde og så skrotte de skemaer og alt det arbejde, som ikke giver mening. Og hvis systemet så brokker sig eller fyrer vedkommende, skal fagforeningen føre sagen og satse den bugnende strejkekasse på, at medlemmerne kan føre en frihedskamp," siger Dennis Nørmark.

Men er det her ikke en problematik, som kun er relevant for en relativt snæver kreds af Djøf'ere og AC-medarbejdere? Langt de fleste danskere har jo fortsat en relativt konkret arbejdsopgave, som skal udføres hver dag.

"Ja, det har du helt ret i. Problemet er, at pseudoarbejde smitter af. Jeg har for eksempel superviseret en del i psykiatrien, hvor sygeplejerskerne får mindre og mindre tid med de indlagte, fordi de skal bruge så meget tid på at komme igennem det lag af pseudoarbejde, som ligger uden om kerneopgaven," siger Anders Fogh Jensen.

Så I er ikke ude i en flirt med Mattias Tesfaye og hans varme hænder/kolde hænder-logik?

"Der er jo en skelnen mellem frontstage- og backstagearbejde, som minder lidt om det. Men selvfølgelig er der brug for ledelse, for ord, kommunikation og ordentlige budgetter. Så det er ikke sådan noget skurvognsromantik, vi er ude i," siger Anders Fogh Jensen.

Oplever I nogen politisk lydhørhed over for det her problem?

"Det er jo rigtigt, at Alternativet dyrker det lidt med deres 30 timers arbejdsuge. Men det er samtidig lidt paradoksalt, fordi Alternativet er et arnested for projektmagere, konsulenter og folk, der er vant til at gå i proces om alting i stedet for at lave et reelt stykke arbejde. Helt ærligt, så tror jeg ikke, at partiet er modent til at gå aktivt ind i den her dagsorden, fordi de stadig hænger fast i den kreative classes ide om, at vi alle sammen kan leve af at klippe hinanden," siger Dennis Nørmark.

"Måske er der ikke så meget i gære rent politisk, men det er i gære inde i menneskene. Så snart du åbner den her diskussion, siger folk, at det kender de godt. Vi kunne let have fået ti gange så mange interviews," siger Anders Fogh Jensen med henvisning til bogens cases.

Problemet er, at det er ekstremt tabubelagt at indrømme, at man udfører pseudoarbejde. Folk tør ikke engang sige til deres ægtefælle, at de ikke har noget konkret at lave på deres arbejdsplads, understreger Dennis Nørmark.

"Vi skal alle sammen vise, at vi har travlt og er i gang med noget enormt vigtigt. På den måde bygger vi alle sammen hele tiden videre på illusionen om, at der er masser at lave. Så vi skal punktere det tabu og turde sige højt, at vi faktisk slet ikke har travlt – og at det er helt okay."

Borgerløn skal bane vejen

Hvis vi som individer og samfund blev i stand til at barbære pseudoarbejdet væk, kunne man i stedet bruge den overskydende tid på frivilligt arbejde, blive fodboldtræner, være mere sammen med sine børn, drage omsorg for sine forældre eller hjælpe ulandene.

"Vores påstand er, at der er masser af ting, som man får penge for, som ikke er reelt arbejde, og at der er masser af reelt arbejde derude, som der bare ikke er nogen, der vil betale for," siger Dennis Nørmark.

Derfor er borgerløn ifølge de to debattører en del af svaret på, hvordan man kommer pseudoarbejdet til livs.

"Dybest set burde vi jo alle sammen få en løn for at foretage noget af alt det borgerlige arbejde, som har en kæmpe værdi for vores samfund, i stedet for at spille vores tid på at have travlt med ting, som ingen har brug for," siger Anders Fogh Jensen.

Så burde borgerlønnen være den samme som den, man får for at lave pseudoarbejde?

"Nej, det har vi ikke råd til. Vi lever jo også i virkelighedens verden, så vi foreslår en beskeden borgerløn på omkring 10.000 kroner," siger Dennis Nørmark.

I foreslår også at indføre orlovsordninger, hvor man sender folk på højskole. Er det ikke bare jobrotation, I har genopfundet?

"Nej, for du skal ikke kompetenceudvikles, tage eksamer og alt det der, du skal i virkeligheden bare blive dannet," siger Anders Fogh Jensen.

"Frem for at bruge evigheder på at lave en kerneidentitet for virksomheden, som alle medarbejderne er ligeglade med, er det da mere fornuftigt at tage på højskole eller undervise nogle andre. Vi har jo i vores land tænkt på dannelse på den måde før, det er desværre bare gledet i baggrunden for uddannelse," supplerer Dennis Nørmark.

I skriver, at der er folk, der nærmest har mistet forstanden på grund af meningsløst arbejde. Skulle vi ikke lige spise brød til?

"Det er faktisk et problem i Tyskland og Frankrig den dag i dag, i Danmark har vi bare ikke set det værste endnu. Der er en krise på arbejdsmarkedet, som endnu ikke har ramt Danmark med fuld power," siger Dennis Nørmark.

"Men jo mere effektivisering og jo flere robotter, jo mere bliver vi nødt til at opfinde endnu mere mærkværdigt arbejde, hvis ikke vi indrømmer over for os selv, at der måske i virkeligheden ikke er et lønnet fuldtidsarbejde til os alle sammen," siger han.

Hvad er så ambitionen med den her bog?

"Vi håber, at den mere end bare beskriver en tilstand, men også afføder, at man helt banalt begynder at tale åbent om, at man laver pseudoarbejde," siger Anders Fogh Jensen.

Så når man endnu engang befinder sig i et møde, som åbenlyst ikke tjener noget formål, eller hører en konsulent fyre banaliteter af, som et 8-årigt barn kunne have leveret, skal det dokumenteres, lyder opfordringen fra forfatterne.

"Tag et billede af det, og hashtag det pseudoarbejde på Instagram. Vi skal have tabuet brudt og skabt en erkendelse af, at der ikke er mig, der er noget galt med, men systemet. Problemet er, at folk skammer sig så enormt meget over det her, så hvis vi skal rykke barren, bliver vi nødt til at opfordre til noget halvrevolutionært," slutter Dennis Nørmark.

Dennis Nørmark og Anders Fogh Jensen: Pseudoarbejde - Hvordan vi fik travlt med at lave ingenting, 296 sider, Gyldendal, netop udkommet

Arbejdsliv i forandring »

Anders Fogh Jensen »

Dennis Nørmark »

friis@altinget.dk

Næste artikel

Lars Qvistgaard: Ny bog bidrager til vigtig debat om pseudoarbejde

DOKUMENTATION

Om forfatterne

Dennis Nørmark

Født 1978, cand. mag. i antropologi, foredragsholder, debattør m.m. Forfatter til flere bøger, bl.a. 'Kulturforståelse for stenalderhjerner' og 'Humanistens guide til det private erhvervsliv'.

Tidligere medlem af Radikal Ungdom og Radikale Venstre, men forlod i 2007 partiet til fordel for det dengang nystiftede Ny Alliance. Var i 2009 blandt medstifterne af Borgerligt Centrum og blev senere medlem af Liberal Alliance. Medlem af Danmarks Radios bestyrelse.

Anders Fogh Jensen

Født 1973, filosof, foredragsholder, forfatter m.m.

Forfatter til flere bøger, bl.a. 'Hvordan skal jeg leve mit liv, Kirkegaard?' og 'Projektmennesket'.

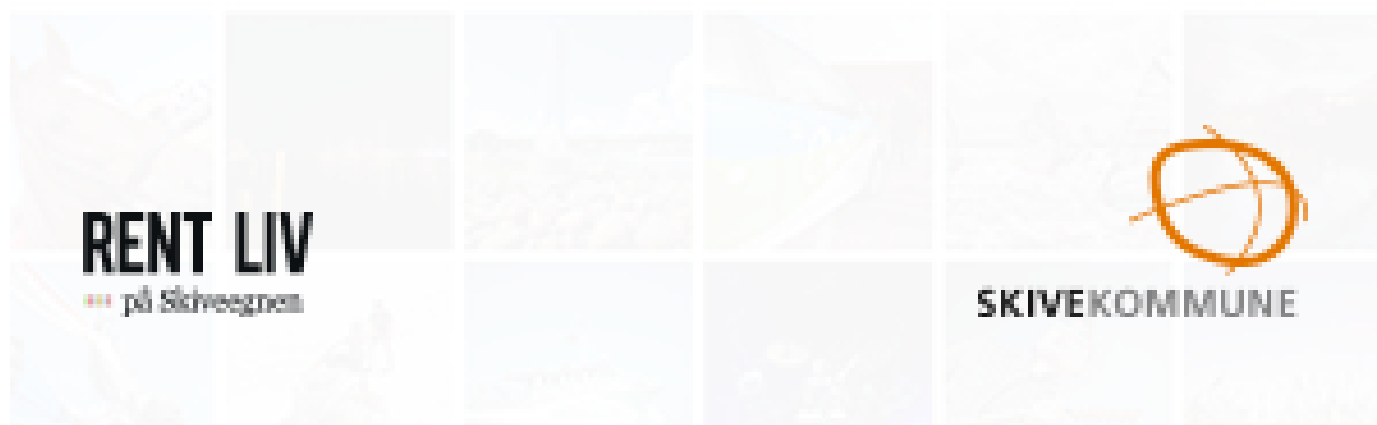
MEST LÆSTE ARTIKLER

1. LMS-general stopper efter massiv kritik

2. Målløse ledelseseksperter om medarbejderflugt: Bestyrelsen har snorksovet

3. 45 spørgsmål til LMS-formand: "Der er opfundet nogle årsager, som ikke var de rigtige"

4. Ræson satser stort på Folkemødet: Der er et kæmpe uopfyldt potentiale

Ledig stilling som chef for **Kommunikation, Udvikling & Erhverv** ved Skive Kommune

0 kommentarer

Skriv en kommentar ↓

SPONSORERET INDHOLD

Ledernes Hovedorganisation:

Hver ottende kvindelige leder har været udsat for sexchikane

Et stort antal kvindelige ledere i Danmark har inden for de seneste to år været udsat for sexchikane på arbejdspladsen.

DIT BUDSKAB HER?

SE ALLE